

Landskap: *Blekinge* Upptecknat av: *Ida Mattsson*
 Härad: *M. edelskåd* Adress: *Gunnestorp, Tring*
 Socken: *Tring* Berättat av:
 Uppteckningsår: *1945* Född år *1891* i *Tring*

Uppteckningen rör

Lilla jul och lille jul afton. s. 1-6.
Julklappar o. julkomte. s. 7-19.

L. u. F. 47.
" 48.

ACC. N:R M. 9698:1.

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Ida Mattsson
Härad: Medbo Adress: Gunnarby Fving
Socken: Fving Berättat av:
Uppteckningsår: 1945 Född år 1891 i Fving

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

T

1. Lilla juleaftan kallades.
Knutdagen alltså. Tjugondag
Knut

L. U. F. 47.

2. Lilla jul firades på lands-
bygden på så sätt. Att
mann ställde till kalas
som avslutning på julen

3. Ungdamen brukade ra-
sig med att ge varandra
alla möjliga kurtiga
gåvor på skämt på
Knutdagen. Mann slag
in dam i paket. Med
mann på till den som

Skriv endast på denna sida!

skulle ha dam. I å ha mann
dam på trappan. I å var
alla möjliga lustiga saker
till exempel en gammal språk
träska. Ett sänderlaget
terpat o. d. sockra blev då
skräck och skämt. Var då
några älskande som har
tröttnat på vandra så
passade de på o. lämna
tillvaka gulklappen på
Knutdagen. Den de eventuellt
har fått på gulattan
4. Att mann klädde ut sig på
Luciadagen har jag inte
hört talad om. Jag känner
håller inte till uttrycket
Lurregubba eller Lurregetter

5. Första gången jag såg en
Luciabrud var för så där
skulle jag tro en 20-år sedan
i samband med en religiös
fäst och kappsevering. Då
sauerade 2 Luciabrukar

Kappe

7. På Luciadagen ansåg man
att denna märkbara tiden
på året var gången. och
att man gick en tjurare
framtid till möter. Därför
steg man alltid tidigt
upp på Luciadagen och kände
tjur och kakade kappe och
drack

9. Någon bestämd dag när
dam skulle slakta jultjuren

var då inte. Mann slaktade
den endast några dagar
före jul. Så slaktaren var
färdig till julen. Mann kokade
alltid potatis och bjöd slaktaren
på också skar dom där två
kötta bitar som satt vid
ryggen av grisen och kallades
för lömer och stekke. Slaktaren
skulle inte ha några pengar
för arbetet. Mann skulle smaka
på slaktet också skulle hann
alltid ha en bladkorn av
ändbarmen

10 När man skulle slakta
julgrisen var man alltid
uppe märke tidigt på
morgonen och rustade

Därav uppkom ordspråket
I dag har vi varit uppe i
Grinottan

12. Förr i tiden var då riktiga
vargavintor, med ofarbara
vägar. Vid Kyndelmäss
ansåg man att denn värsta
vintren var över. Då blev
då Kyndelmässomist så dan
Då blev vägarna åter farbara
så de kunde färdas till varan-
dra stugor emellan och från
by till by och så skällde
de till katar och bjöd
varandra. All kunde par
träffade varandra och
gav varandra små kärlek-
sgåvor. Numera är denn

sedan helt bortlagd
16. Mann ansåg att julen tog
slut Knutdagen. Allts i
hjuget dyng efter jul.
Då klädde ungdomen ut sig
till julspöke. Pojkarna till
gamla gummor och läkarna
till gubbar och så hade
dem markeredanssekte. Då
gälde och förklädda sig så
ingen kände igen dem Sedan
beräpnade de sig med stora
ropkrasta och så vandrade
de från gård till gård gick
in i husen och hjälpte till att
plundra och kasta ut jul-
granen och så bjöds dem på
förplägnad kaffe och sprit etc

Landskap: Blekinge Upptecknat av: T-da Mattsson
 Härad: Medelsta Adress: Gunnarorp Ting
 Socken: Ting Berättat av:
 Uppteckningsår: 1945 Född år i

T

L. M. F. 48.

Ge varandra julklappar är en rätt gammal sed. Jag har hört talas om att de gav varandra julklappar redan på 1800-talet. Julklapparna var av mycket olika slag. Far och mor gav alltid varandra en praktisk present. Barn fick alltid en leksak. Tusena barn gav föräldrarna något i klädväg. Färtemannen gav färtemän en klocka och färtemän gav färtemannen en medaljong i form av ett järta med en

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 9698:8

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

I

lock av sitt hår i. Bondmororna
gav alltid de fattiga fameljerna
något i matväg. Julklapparna
delades ut på många olika
vis. Var man långt ifrån var-
andra skickades de på posten.
I de fattiga stugorna delades
de ut när Ljuren var kända
julafton. På bondställen
delade husbonden ut dem
när julgröten hade ätits
och granen var känd. På
mera förnåmna ställen och
Härrgårdar var då brukligt
och klä ut sig till jultamte
och man var alltid mån om
att lägga in julklapparna i
smugga papper. På rika

ACC. NR M. 9698:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-

ARKIV

3

ställe lindades de om med färggranna band. Först på dessa renare är lader de in i lacker de paket. Ibland såde alltid julkapp. I de flästa fall var julkappen annars så man fick gissa vem som skulle ha dem. Härtefolk brukade alltid ha något rim på sitt julkapps paket. Vid julkappprutdelningen gick då till på olika vis i de fattiga stugorna var då mera anspråkstärkt. På bandställen var en korg placerad under julkgranen med julkapparna i. När julkgranen var ständ så samlades alla familjemedlemmer-

ACC. N:R M. 9698:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-

ARKIV

4

na i skorstugan. Hurspadren tog
korgen med julklappspaketen i
och placerade dem på bordet.
Där fanns inga namn på jul-
klappspaketen. Sedan fick var
och en av familjemedlemmarna
gå fram och ta var ett av
paketet. Hursmodren skulle
börja och så i tur och
ordning. Varens barn först
de minsta sedan och tjänarna
alla sist. Då var till att
ta sig en paket på måpå.
Högst sällan fick de tag i
rätt paket och då blev då
en skratt-åwa. Var då en
skojfrisk hurspader så kunde
då vara en mycke liten liten

ACC. NR M. 9698: 11.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

sak som var intindad i en mar-
sa papper så då var en kalu-
rat paket. Då var alla blickar
fästade på då paketet och und-
rade var då inehåll och då
blev en mycke snopen pörs-
som veckade upp då. I många
fall lades en värde lös sak
på skämt i julklapps korgen
för att åstadkomma skratt
och glädje. Sedan blev då
Husfädrens sak och ställa
att till rätta så att rätt
pörs-ön fick rätt julklapp.
Sedan med julkampe här i
trakten infördes omkring
Sektelkeftet. Julkamten var
iklädd grå byxor räd rock

röd lura grätt skägga och
bräcker. Han kallades endast
jultante. Härsta bilden av en
jultante såg jag som barn i
början av 1900-talet. Då var en
gods-ägarfamilj som stälde till
julfäst för sina underlydande
Då var husets son klädd till
jultante och delade ut jul-
klapparna. Klädd ut sig till
jularpäken gjorde man rid
bjodandagknut Då klädd man
ut sig till gamla gubbar och
gummor med en knut i handen
och gick från stuga till stuga
och rapade ut julen. De första
julkorten här i trakten kom
i bruk i början av 1900-talet